

CYKL | CHODŹ DO KINA
GRUPA WIEKOWA | PRZEDSZKOLE

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Marcin Majkut

FILM | „WIKING TAPPI” zestaw I

Prowadzony w spokojnej narracji cykl filmów o przygodach sympatycznego Wikinga Tappiego oraz jego przyjaciół. Akcja serialu rozgrywa się na terenie pewnego lasu, który spowija zimowa aura. Tappi podczas kolejnych dni doświadcza nowych przygód i oferuje swoją pomocną dłoń w rozwiązywaniu różnych problemów i trudności, które stają na drodze mieszkańców lasu i okolic.

Filmy w tym cyklu są wartościową propozycją dla najmłodszy widzów - z powodzeniem można je włączyć do działań filmowo - psychoedukacyjnych dla różnych grup wiekowych przedszkola. Spokojna narracja, prezentowanie teoretycznie groźnych postaci, jak smok czy lodowy olbrzym, bez podkreślania ich mrocznych cech, pozwala sądzić, że dzieci bez lęku wejdą w świat animacji, wynosząc z seansu wiele pozytywnych emocji i inspiracji.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami czterech tematów:

- Wzajemna pomoc / dzielenie się
- Jak radzić sobie z problemami
- Czym są bezpodstawne oskarżenia, czyli negatywna rola stereotypów
- Ochrona środowiska / zachowanie się w lesie
- Wzajemna pomoc / dzielenie się

Tappi w pierwszej historii zapomina zgromadzić niezbędne zapasy na zimę. Kiedy to spostrzega, rozpoczyna wędrowkę po okolicznych mieszkańcach z prośbą o pomoc. Nie chce jednak otrzymywać czegoś za darmo. Za każdym razem, kiedy prosi o pomoc, oferuje coś od siebie. Raz są to cenne bursztyny, innym razem piękne podziękowania czy

wyświadczenie zwrotnej przysługi. Nie zawsze udaje mu się trafić w potrzeby swojego darczyńcy, na przykład, gdy chce podziękować kupcowi za towary swoim śpiewem, wyprowadza go swoim fałszowaniem z równowagi.

Ilustracja wartości wzajemnej pomocy i korzyści, jakie z niej płyną, może być dla widzów cenną lekcją. Przekonają się, że jest to warte praktykowania działanie, pozwalające utrzymywać stały kontakt z naszymi przyjaciółmi, znajomymi i rozwijać nasze relacje interpersonalne. Wiking Tappi podpowiada, jak wyrażać naszą wdzięczność i być otwartym na przyjmowanie i niesienie pomocy innym. Pokazuje też, że czasami pomaganie skutkuje znalezieniem przyjaciela, jak wtedy, kiedy Wiking pomógł reniferkowi. Sam zresztą puentuje tę przygodę stwierdzeniem „we dwójkę zawsze różniej - można też porozmawiać”.

Pytania:

- Jak Tappi prosi o pomoc?
- Czy prosi o ważne rzeczy czy też drobnostki?
- Co oferuje w zamian? Co otrzymuje, kiedy udziela pomocy?
- Jak się czujemy, kiedy możemy komuś pomóc?

Jak radzić sobie z problemami?

Wiking w każdej opowieści staje się uczestnikiem różnych wydarzeń i stara się rozwiązać problemy, które dotyczą jego samego lub jego przyjaciół. Czasami zdarza mu się samemu doprowadzić do powstania jakiegoś problemu, jak np. wtedy, kiedy zaczyna rzucać zbyt wielkie kamienie na tafle lodu, powodując w ten sposób zniszczenie drogi przez zamrożoną wodę. Problemy nie omijają nikogo, w tym Tappi nie jest wyjątkiem. Niezwykła jest jednak jego rezolucyjność i przekonanie, że każdy problem można jakoś rozwiązać. Nawet jeśli nie wychodzi mu za pierwszym podejściem, wierzy, że kolejne może już przynieść właściwe rozwiązanie.

Dzięki swemu optymistycznemu nastawieniu Tappi świetnie nada się jako model pewnego skutecznego zachowania. Przekonany o własnej sprawczości i możliwości poradzenia sobie Wiking zilustruje korzyści z pozytywnego nastawienia i wiary w możliwość naprawiania błędów. Warto zwrócić uwagę na samodzielność bohatera i wykorzystywanie przez niego najbliższych dostępnych zasobów. Tappi odwołuje się do tego, co wie i co potrafi sam wykonać, nie oglądając się na innych. Nie bez znaczenia jest też to, że pochylając się nad danym problemem Tappi każdego traktuje z szacunkiem, dążąc do wyjaśnienia nieporozumień i dojścia do zgody - ten wątek może przydać się jako ilustracja cierpliwości i wsłuchiwanie się w potrzeby innych.

Pytania:

- Jak Tappi rozwiązuje problemy?
- Czy angażuje innych do takich działań?
- Czy zachowuje pogodę ducha?
- Z jakich zasobów czerpie, rozwiązując problemy?
- Czy zostawia kogoś bez pomocy?
- Co dla Tappiego staje się nagrodą za jego trud w niesieniu pomocy?
- Co to znaczy słusznie postępować?

Czym są bezpodstawne oskarżenia, czyli negatywna rola stereotypów.

Filmy o Wikingu Tappim w wyraźny sposób zwracają uwagę na budowanie relacji opartych na szacunku do drugiej osoby, świadomości jej odrębności i wynikających z tego różnic. Przestrzegają przed podejmowaniem pochopnych ocen o jej intencjach czy światopoglądzie.

Ten wątek wybrzmiewa szczególnie mocno w odcinku o gawędziarzu, który oskarża Gburka o to, że ukradł kielich. Oskarżenie nie jest poparte żadnym dowodem, ale łobuzerska natura Gburka czyni z niego najbardziej podejrzanego. Tappi sprzeciwia się temu oczywistemu nadużyciu dyktowanym stereotypem w postrzeganiu trolli jako tych, którzy są odpowiedzialni za większość nieszczęść. Pyta, jakie dowody wskazują na jego winę i przestrzega, że „nie można z góry zakładać, że ktoś jest zły (...) trzeba się upewnić zanim się kogoś oskarży”. Tym samym Wiking postuluje więcej refleksyjności i namysłu, a mniej podejmowania pochopnych, dyktowanych rozpalonymi emocjami decyzji.

W kontekście tej opowieści warto zwrócić również uwagę na rolę autorytetów, które z racji swojej siły oddziaływania, mogą mieć na nas negatywny wpływ. Gawędziarz, reprezentujący tego, który przychodzi z zewnątrz i wie więcej, stawia się w roli nieomylnego. Jego pewność siebie sprawia, że mieszkańcy lasu zapominają o racjonalności, spokojnym mądrym przemyśleniu całej sprawy, zbadaniu dowodów. Omawiając ten wątek z dziećmi warto zachęcić je do krytycznego myślenia i nie ulegania bezrefleksyjnie wpływowi innych. Taka praktyka pozwoli im zachować się właściwie i da nam sposobność do wyrobienia sobie samodzielnej oceny sytuacji.

Pytania:

- Dlaczego Gburek przebiera się aby posłuchać Gawędziarza?
- Dlaczego Gawędziarz oskarża Gburka?
- Jak zachowuje się Gawędziarz, czy dopuszcza innych do głosu?
- Dlaczego inni nie wierzą Gburkowi?
- Jak zachowuje się Tappi?
- Dlaczego inni nie słuchają Tappiego?
- Czy Gawędziarza spotkała sprawiedliwość?

Zachowywanie się w lesie

Każda z historii o Tappim stanowi pretekst do rozmowy o zachowaniu się w lesie. Dostajemy od mieszkańców lasu (stworzeń i roślin) informacje, czego w lesie nie powinno się robić. I tak, na przykład - nie wolno krzyczeć, ponieważ wtedy się płoszy zwierzęta, nie powinno się chodzić po lesie po ciemku, ponieważ można szybko zabłądzić i pogubić się. Nie powinno się oczywiście śmiecić, należy też pamiętać, że obszar leśny to teren należący do zwierząt, nie ludzi. Tym samym filmy o sympatycznym Vikingu są również doskonałym wyjściem do rozmów o ochronie środowiska.

Pytania:

- Jak Tappi dba o las?
- Jak las może nas informować o dobrych praktykach zachowania się w lesie?
- Jak zachowywać się w lesie?
- Co las może dla nas zrobić?
- Co może nam dać?